

WANDA RUTKIEWICZ

PIERWSZA EUROPEJKA NA MOUNT EVEREŚCIE

Wanda Rutkiewicz

była jedną z najwybitniejszych himalaistek świata. Swoje zmagania i przemyślenia drukowała na łamach czasopism zajmujących się tematyką wspinaczkową, tak w kraju jak i za granicą. Była współautorką lub autorką kilku książek, w tym "Zdobycie Gasherbrumów", "Na jednej linii", "Karawana do marzeń", czy "Wszystko o Wandzie Rutkiewicz" i "Więcej o Wandzie Rutkiewicz".

Wanda Rutkiewicz-Błaszkiwicz urodziła się w 1943 r. w Płungianach (obecnie Litwa). Był to rodzinny majątek jej dziadków, zagrabiony po powstaniu styczniowym przez Rosjan. Po zakończeniu II wojny światowej znalazła się wraz z rodziną w Polsce. Przez znaczną część życia była jednak związana z Wrocławiem.

Tam uczęszczała do szkoły średniej, II Liceum Ogólnokształcącego, a następnie studiowała na Politechnice Wrocławskiej. Ewa Matuszewska, przyjaciółka Wandy Rutkiewicz, podaje w książce *Karawana do marzeń*, że przyszłą himalaistkę już w młodości pochłaniały sportowe wyzwania. Na dowód przytacza jej słowa:

„Mieszkaliśmy we Wrocławiu, w Parku Szczytnickim. Uprawianie sportu w takich warunkach było łatwe: zimą łyżwy na stawie i narty na stokach wrocławskiego »Chimborozo« (...) latem skoki wzwyż, gimnastyka akrobatyczna na polankach parkowych oraz pływanie na basenach Stadionu Olimpijskiego”.

Nie od razu jej zainteresowania poszły w kierunku gór. Ze sportem była związana od najmłodszych lat, ale jej ulubioną dyscypliną stała się siatkówka. Grała w I-ligowej drużynie Gwardii Wrocław. Należała do szerokiej kadry olimpijskiej przed Olimpiadą w Tokio w 1964 r., rok później uczestniczyła w Uniwersjadzie w Budapeszcie.

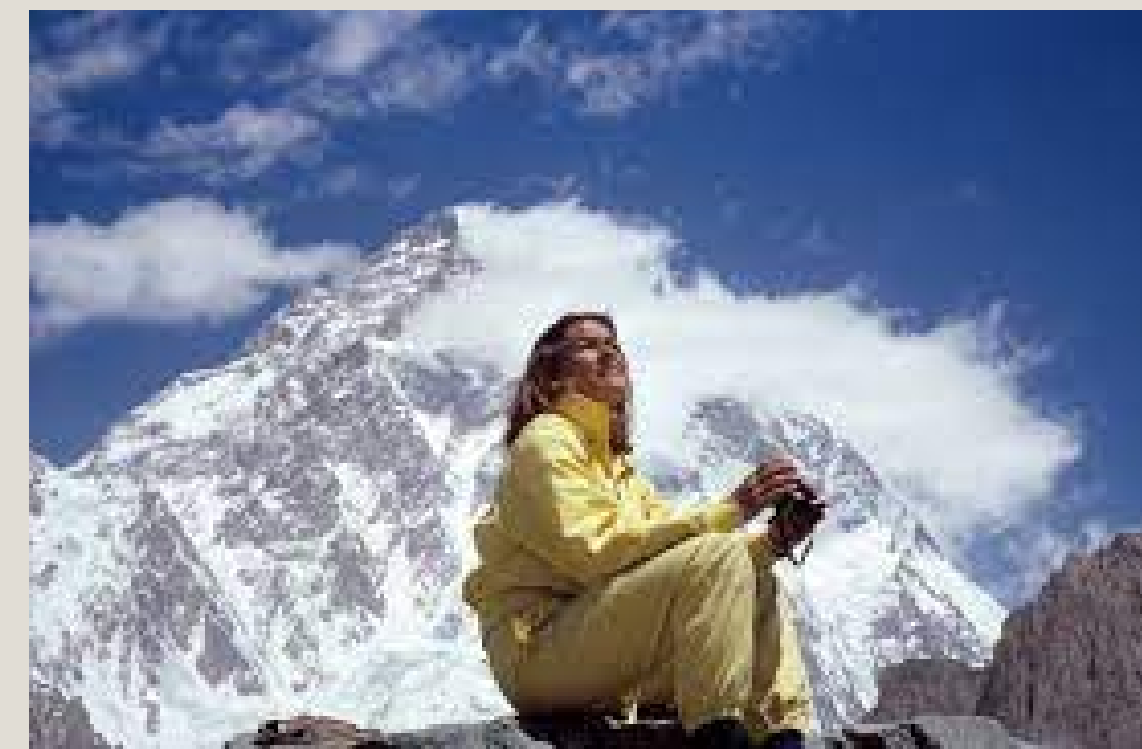
Poza tym biegała, pchała kulą, skakała wzwyż i rzucała dyskiem i oszczepem. W późniejszych latach z dobrymi wynikami startowała w rajdach samochodowych.

Mała Wanda, wraz z ojcem i rodzeństwem, „zdobywała” Sobótkę. Potem przyszedł czas na harcerskie wycieczki po Beskidach.

Po maturze pojechała z przyjaciółmi w Tatry. Olśnił ją wówczas widok szczytów wokół Morskiego Oka.

Prawdziwa fascynacja wysokimi górami miała jednak dopiero nadejść. Podczas uprawiania siatkówki poznała młodych ludzi, których pasją była wspinaczka.

Wraz z nimi zaczęła wyjeżdżać w Góry Sokole. Jej pierwsze kontakty ze wspinaczką zaczęły się w podjeleniogórskich Sokolikach. Do wspinania wprowadził ją Bogdan Jankowski,

Wspominała: „Pierwszy dzień w skałkach przyniósł mi doznania, które osłabiły wszystkie dotychczasowe fascynacje. Odnalazłam coś dla siebie i wiedziałam, że przy tym pozostanę”.

Później przyszedł czas na wspinaczkę w Karkonoszach.

Wanda wstąpiła do Wrocławskiego Koła Klubu Wysokogórskiego.

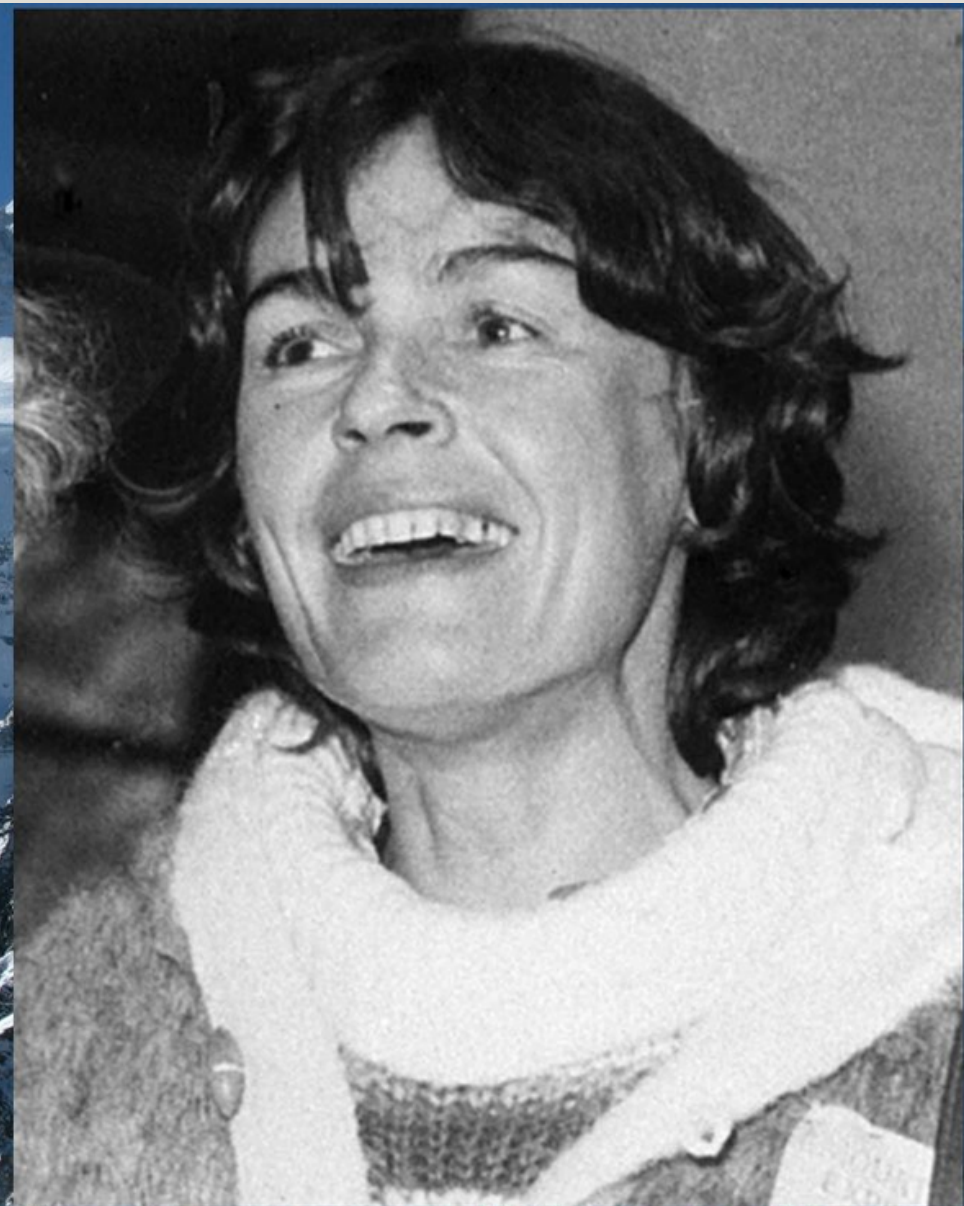
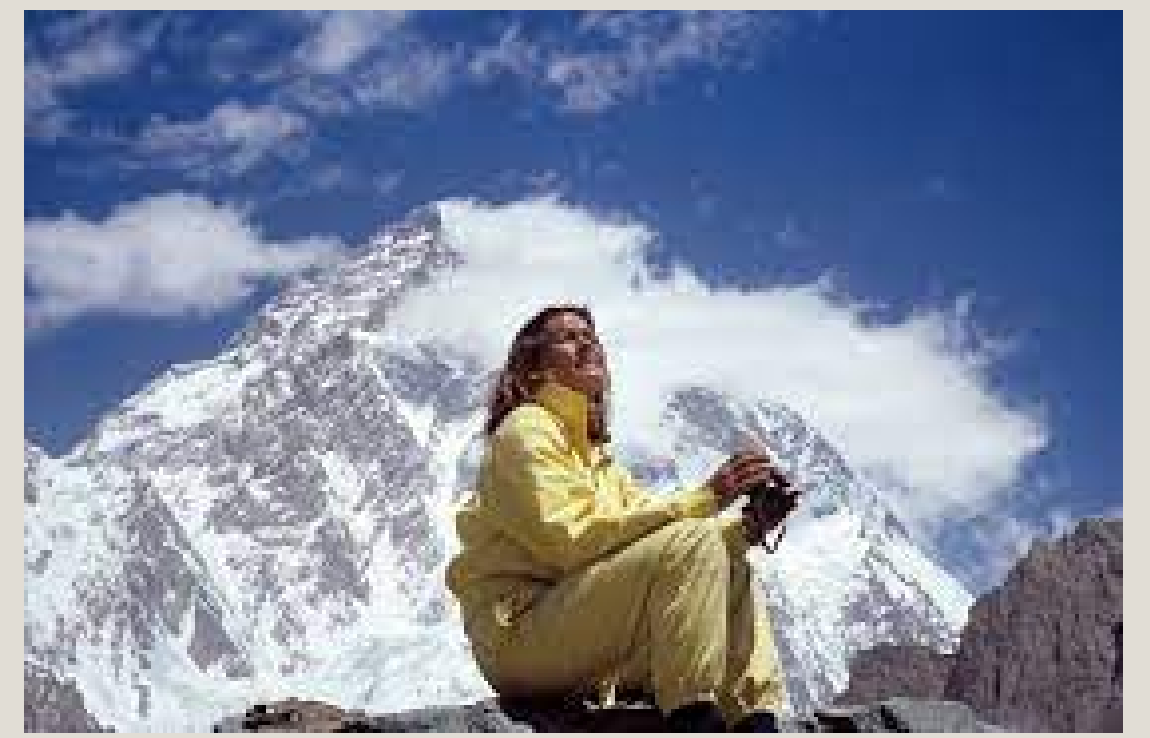
(Gdy przeprowadziła się do Warszawy, należała do Klubu Wysokogórskiego w Warszawie – od 1973 r.)

W lipcu 1962 r., w szkółce taternickiej na Hali Gąsienicowej, zaczęła swą wspinaczkową przygodę z Tatrami.

Niezwykle utalentowana, wspinała się w Alpach, Pamirze, Hindukuszu, Himalajach. Była pionierką himalaizmu kobiecego.

16 października 1978 r., o godz. 13.45, jako pierwsza Polka i Europejka,
stała na szczycie Mount Everestu – najwyższego szczytu świata.
„Świeciło słońce. Wyjęłam z plecaka i zostawiłam na szczycie mały
kamyczek przywieziony z Polski”. Przebieg wyprawy śledził z Polski
prezes Polskiego Związku Alpinizmu, historyk Andrzej Paczkowski.
Na bieżąco informował go znajomy dziennikarz z Polskiej Agencji
Prasowej. W pewnym momencie zakomunikował: Teraz będzie
przerwa, bo w Rzymie właśnie wybrali papieża..., ale wiesz, kogo
wybrali?! Zgromadzeni na konklawie kardynałowie powierzyli tron
papieski Karolowi Wojtyła

Wanda Rutkiewicz osiągnęła bardzo wiele.

Zdobyła 8 spośród 14 ośmiotysięczników.

W tym także uważany za najtrudniejszy i najbardziej
niebezpieczny szczyt K 2.

Nie dane jej było powrócić z ostatniej wyprawy.

Zaginęła 13 maja 1992 r. w rejonie Kanczendzongi.

Ciekawostki o Wandzie Rutkiewicz :

Jej ciała nie odnaleziono. Jeszcze w czasach licealnych wszystko wskazywało na to, że zostanie świetną siatkarką. Grała nawet w I lidze siatkarskiej kobiet, ponadto była pretendentką do gry w siatkarskiej reprezentacji Polski. Wanda Rutkiewicz była autorką i współautorką ośmiu filmów i książek o alpinizmie. Atakując Kanczendzongę, mimo braku sprzętu biwakowego, Rutkiewicz zdecydowała się przeczekać noc i kontynuować wejście następnego dnia. Wszystko w wyjątkowo trudnych warunkach. Na szczycie stanął wówczas partner jej wyprawy – Carlos Carsolio. Schodząc, Carsolio nie odnalazł już przeczekującej warunki Wandę Rutkiewicz. Ministerstwo Turystyki Nepalu uznało akcję ratunkową za praktycznie niemożliwą. Poza tym informacja o zaginięciu Wandy Rutkiewicz dotarła do Polski dopiero po prawie dwóch tygodniach.

Cytaty Wandy Rutkiewicz:

„Alpinizm – to wentyl dla ludzi odczuwających potrzebę walki.”

„Czasami myślę, że wspinam się dlatego, aby przekonać się, jak droga jest mi nasza szara codzienność. Wracając poznaję, jak smakuje kubek gorącej herbaty po dniach pragnienia, sen po wielu nieprzespanych nocach, spotkanie z przyjaciółmi po długiej samotności, cisza po godzinach przeżytych w przeraźliwej wichurze.”

„Niektórzy ludzie chodzą do kościoła przede wszystkim dlatego, że lubią nastrój, monumentalność, spokój, skupienie, muzykę organową. I niewiele ma to wspólnego z prawdziwą wiarą.” „W górach koniec wspinaczki jest bardzo naturalny – jest nim szczyt. Dookoła nieograniczona przestrzeń, słońce, czasem wiatr i deszcz, czasem mgła. A my na szczycie, poprzez wysiłek i zmęczenie oczyszczeni i wolni, choć na chwilę stajemy się częścią natury.”

Magdalena Nester-Zielińska
nauczyciel w Zespole Szkół w Głuchowie

Źródła:

- <https://zyciorysy.info/wanda-rutkiewicz/> | Zyciorysy.info
- https://www.historiaposzukaj.pl/wiedza,osoby,466,osoba_wanda_rutkiewicz.html?u=os_czasu.html